

Mae - chaem Forest Plantation Management Summary

การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน สวนป่าแม่แจ่ม
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

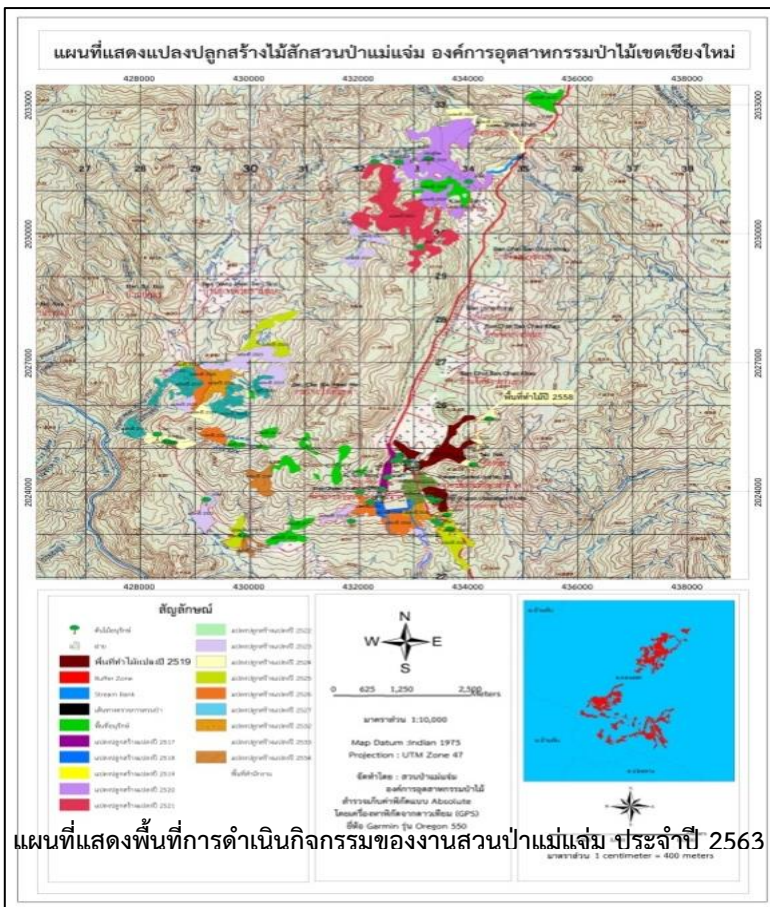
สวนป่าแม่แจ่ม สังกัดองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตเชียงใหม่ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เป็นสวนป่าโครงการ ๒ ปลูกด้วยงบประมาณของ อ.อ.ป. ตามเงื่อนไขสัมปทาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ และดำเนินการปลูกสร้างสวนป่าเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันแบ่งเป็น ๑๔ แปลงปีแปลงพื้นที่ปลูก ๖,๖๘๔ ไร่ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวได้ขึ้นทะเบียนที่ดินเป็นสวนป่าตาม พ.ร.บ. สวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

ตำแหน่งที่ตั้งสำนักงานสวนป่าแม่แจ่ม

สำนักงานสวนป่าแม่แจ่ม ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๓ ตำบลแชก อำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๖๐๐ - ๗๐๐ เมตร ตั้งอยู่ในพิกัดจากดาวเทียมระหว่างที่ ๔๗P ที่ ๔๓๒๘๕๒E และ ๒๐๒๔๑๒๐N ระบบ UTM ๔๗Q (Map datum : WGS ๑๙๘๔) อยู่ห่างจากจังหวัดเชียงใหม่ประมาณ ๑๔๐ กิโลเมตร

แนวเขตติดต่อสวนป่าแม่แจ่ม

- ทิศเหนือ ติดกับ หมู่ ๔ บ้านโหล่งโปง
- ทิศตะวันออก ติดกับ หมู่ ๑ บ้านอมชูด
- ทิศใต้ ติดกับ หมู่ ๑ บ้านอมชูด
- ทิศตะวันตก ติดกับ อุทยานแห่งชาติแม่โจ้

แผนที่แสดงพื้นที่การดำเนินงานกิจกรรมของงานสวนป่าแม่แจ่ม ประจำปี 2563

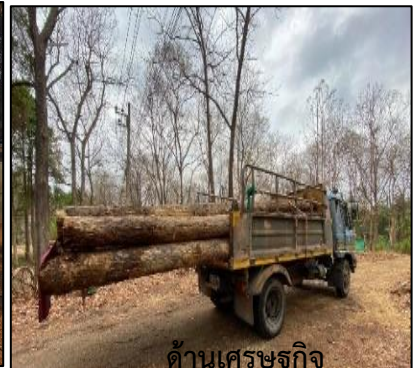
ระบบการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

(Sustainable Forest Plantation Management System)

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีนโยบายมุ่งเน้นให้สวนป่าในสังกัดมุ่งปฏิบัติการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน เพื่อก้าวสู่ระบบการจัดการสวนป่าที่เป็นสากลโดยการปลูกสร้างสวนป่า คุ้มครองรักษาบูรณะป่าไม้เพื่อประโยชน์แก่การป่าไม้ โดยได้กำหนดพันธกิจด้านธุรกิจ ประกอบด้วย การพัฒนาที่ดินสวนป่า โดยอนุรักษ์และพัฒนาให้เป็นสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เป็นรากฐานการผลิตไม้ และบริการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจสู่ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่นอย่างครบวงจร เพื่อตอบสนองความต้องการใช้ไม้ของประเทศอย่างพอเพียงและยั่งยืน ส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจอุตสาหกรรมไม้ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและธุรกิจบริการที่มีป่าไม้เป็นพื้นฐานให้ประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐาน มีการจัดการด้านการตลาดอย่างครบวงจร พัฒนาระบบและสร้างกลไกการตลาดไม้เศรษฐกิจอย่างเป็นธรรม เพื่อให้การปลูกไม้เศรษฐกิจได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าและยั่งยืน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมและพัฒนาสังคม ชุมชนท้องถิ่นโดยใช้สวนป่าเป็นฐานในการดำเนินงานช่วยเหลือสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่เกษตรกรรอบเขตสวนป่าตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยประชาชนมีส่วนร่วม

การจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืนประกอบด้วยความยั่งยืน ๓ ประการ

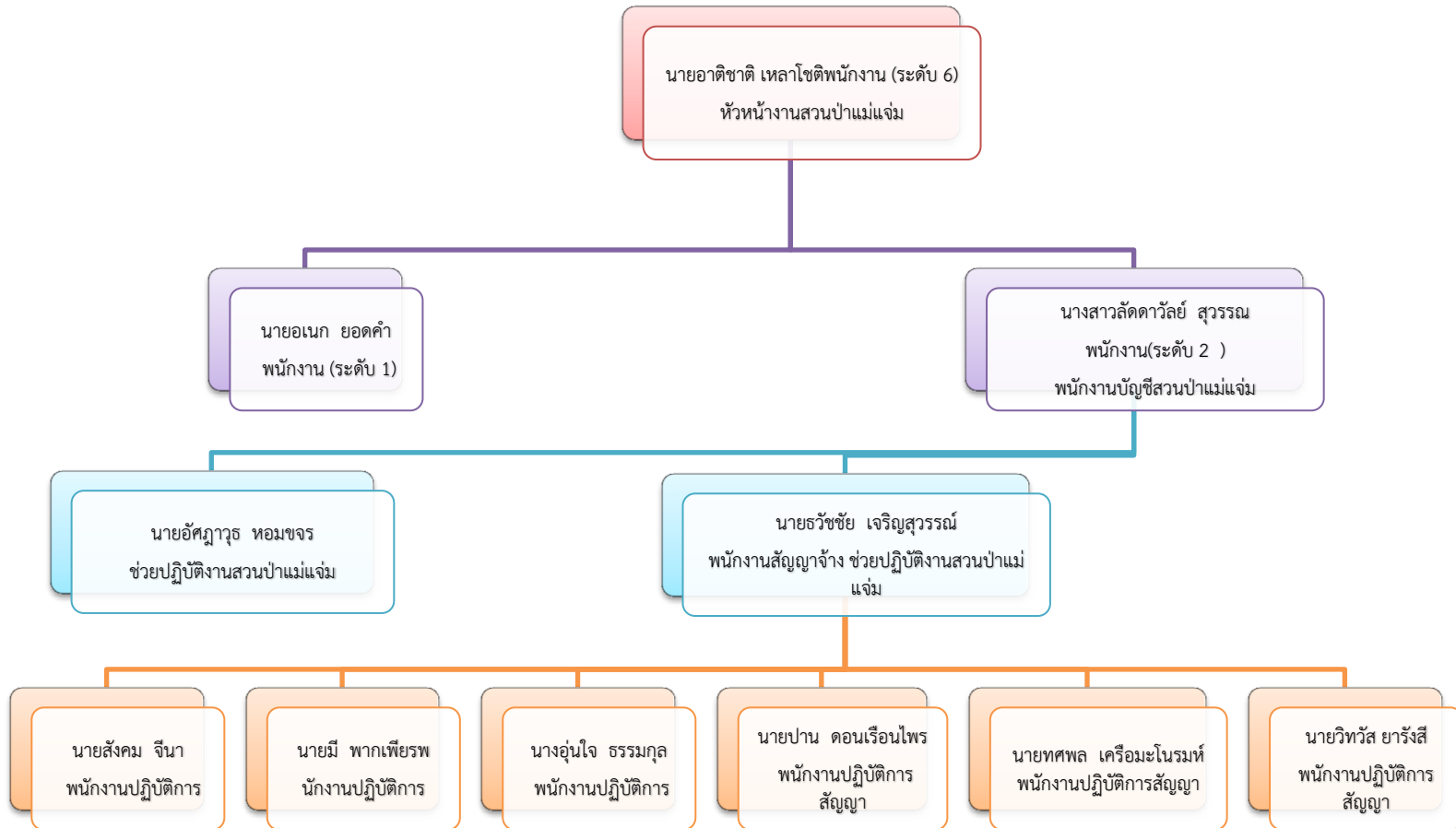
วัตถุประสงค์ในการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน

๑. รักษาสภาพสิ่งแวดล้อมในสวนป่า
๒. ส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่อนุรักษ์ของสวนป่า
๓. ฟื้นฟูสภาพธรรมชาติในสวนป่า
๔. อนุรักษ์แหล่งที่อยู่อาศัยของพืช และสัตว์หายากที่ถูกคุกคามและใกล้สูญพันธุ์
๕. ส่งเสริมสถานภาพด้านสังคม คุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน ท้องถิ่น
๖. สนับสนุนประสิทธิภาพของการใช้ประโยชน์สูงสุดของผลผลิตไม้จากสวนป่า

อัตรากำลังการบริหารจัดการงานสวนป่าแม่แจ่ม

๑. ด้านเศรษฐกิจ

- พื้นที่ให้ผลผลิตทั้งหมด ๕,๗๐๒.๕๒ ไร่
- ความเพิ่มพูนเฉลี่ย (AYI) ๐.๒๓ ลบ.ม./ไร่/ปี
- ความเพิ่มพูนทั้งปีของสวนป่า ๑,๒๕๔.๕๕๔ ลบ.ม./ปี

สถิติการผลิตและจำหน่ายไม้ประจำปี ๒๕๖๔

การทำไม้ประจำปี ๒๕๖๔ : แปลง ๒๕๒๑ เนื้อที่ ๓๐๐ ไร่ ปริมาตร ๕๕๐ ลบ.

ผลการตรวจติดตามสถิติการผลิต และจำหน่ายไม้ประจำปี ๒๕๖๔

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานจำหน่ายไม้สัก แปลง ๒๕๒๑ ของปี ๒๕๖๔ โดยใช้ระบบการทำไม้ แบบ final cut ผลดังนี้

1. เป้าหมายการผลิตจำนวน ๗๕๐ ลบ.ม (ยกมาจากแผนทำไม้ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒๐๐ ลบ.)
2. ปริมาตรไม้ที่ทำออกได้จริงจำนวน ๗๕ ลบ.ม
3. รายได้จากปริมาตรไม้ที่ทำออก ๑๓๖,๘๖๙๑.๕๙ บาท

(สรุปผลการดำเนินงานเมื่อ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔)

* การทำไม้ของสวนป่าแม่แจ่มไม่เกินปริมาณความเพิ่มพูนทั้งปี เพื่อให้เกิดการฟื้นตัวของป่า และทำการปลูกเสริมสวนป่าไม้สัก (รอบตัดพื้นที่ ๒) หลังการทำไม้เสร็จ

ตารางแสดงแผนการทำไม้ของงานสวนป่าแม่แจ่มปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ปีที่ดำเนินการ	แปลงปี	เนื้อที่ (ไร่)	ปริมาตร (ลบ.ม.)	วิธีการตัด
๒๕๖๐	๒๕๑๗	๑๒๒.๐๒	๕๐๐	Selection thinning (ครั้งที่ ๓)
	๒๕๑๘	๗๓.๑๒	๓๐๐	Selection thinning (ครั้งที่ ๓)
๒๕๖๑	๒๕๑๙	๓๖๑.๑๖	๘๐๐	Selection thinning (ครั้งที่ ๓)
๒๕๖๒	๒๕๒๐	๔๒๙.๘๓	๘๐๐	Selection thinning (ครั้งที่ ๓)
๒๕๖๓	๒๕๒๑	๓๒๐	๘๐๐	Selection thinning (ครั้งที่ ๓)
๒๕๖๔	๒๕๒๑	๓๐๐	๕๕๐	Selection thinning (ครั้งที่ ๓)
๒๕๖๔	๒๕๓๒	๑๐๐	๒๕๐	Selection thinning (ครั้งที่ ๑)

ผลผลิตที่มีการเก็บเกี่ยวในพื้นที่สวนป่าแม่แจ่ม ในช่วงเวลาที่อยู่ภายใต้การรับรอง (เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔)

ชนิด	ปริมาณ	หมายเหตุ
ไม้สัก (แปลงปี ๒๕๒๑)	๗๕ ลบ.ม.	ข้อมูลได้จากบันทึกการทำไม้ของสวนป่า
เห็ด	-	ข้อมูลได้มาจากการสอบถามราษฎรรอบพื้นที่สวนป่า
หน่อไม้	-	ข้อมูลได้มาจากการสอบถามราษฎรรอบพื้นที่สวนป่า
ไข่มดแดง	-	ข้อมูลได้มาจากการสอบถามราษฎรรอบพื้นที่สวนป่า
ผักหวาน	๖๐ กิโลกรัม	ข้อมูลได้มาจากการสอบถามราษฎรรอบพื้นที่สวนป่า

(ผลจากการสำรวจติดตามการเก็บหาของป่าของชุมชนรอบสวนป่า)

การปลูกสร้างสวนป่า ประจำปี ๒๕๖๔

- ดำเนินการบำรุงดูแลสวนป่าไม้สัก และป้องกันการลักลอบขโมยไม้ในพื้นที่สวนป่าแม่แจ่ม จำนวน ๑๔ แปลงปี รวมพื้นที่ ๖,๖๘๔ ไร่
- สวนป่าดำเนินการปลูกเสริมสวนป่าไม้สักรอบตัดพื้นที่ ๓ แปลงปี ๒๕๖๔/๒๕๒๑ เนื้อที่ ๓๐๐ ไร่
- สวนป่าดำเนินการปลูกเสริมสวนป่าไม้สักรอบตัดพื้นที่ ๑ แปลงปี ๒๕๖๔/๒๕๓๒ เนื้อที่ ๑๐๐ ไร่

๒. ด้านสิ่งแวดล้อม

พื้นที่สวนป่าแม่แจ่มมีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขาสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๗๐๐ เมตร จากการตรวจสอบและติดตามผลการพังทลายของดิน พบว่ายังไม่พบการพังทลายของดินในพื้นที่สวนป่าแม่แจ่ม สภาพป่าทั่วไปเป็นป่าเบญจพรรณ และเต็งรัง มีพรรณไม้ตามธรรมชาติที่สำคัญได้แก่ สัก แดง ประดู่ เต็ง รัง เป็นต้น ทรัพยากรสัตว์ป่าที่พบ ได้แก่

- ๑) สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ได้แก่ หมูป่า กระรอก
- ๒) สัตว์เลื้อยคลาน ได้แก่ ตะกวด เต่าเหลือง และงูชนิดต่าง ๆ
- ๓) สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ได้แก่ เขียด คางคก สัตว์ปีก ได้แก่ ไก่ป่า นกกางเขนดง นกแซงแซว นกปรอท เป็นต้น (มหาวิทยาลัยแม่โจ้เชียงใหม่, ๒๕๕๘)

สวนป่าแม่แจ่ม ได้กำหนดพื้นที่อนุรักษ์รวมกันทั้งสิ้น ๙๗๔.๘๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๘๕ ของเนื้อที่สวนป่าทั้งหมด ๖,๖๘๔ ไร่ โดยแบ่งพื้นที่อนุรักษ์ออกเป็นแต่ละประเภท ดังนี้

๑. พื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank)
๒. พื้นที่แนวกันชน (Buffer Zone)
๓. พื้นที่ป่ากึ่งธรรมชาติ (Semi natural forest)
๔. พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV)

ผลการตรวจสอบสถานภาพ (Status) ของพรรณพืชที่สำรวจพบไม่พบชนิดพรรณพืช และสัตว์ป่า

ที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มสถานภาพที่ถูคุกคาม (threatened status) ตามการจัดลำดับของสำนักงานนโยบายและ

แผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ONEP, ๒๐๐๖) และ IUCN (๒๐๑๐) ตามผลการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่สวนป่าแม่แจ่ม(มหาวิทยาลัยแม่โจ้เชียงใหม่,๒๕๕๘)

พื้นที่ที่มีคุณค่าสูงด้านการอนุรักษ์ (HCV) หมายถึง คุณค่าของสิ่งมีชีวิต คุณค่าด้านนิเวศวิทยา คุณค่าด้านวัฒนธรรม และสังคม ที่ได้รับการพิจารณาว่ามีความโดดเด่นสำคัญมาก ทั้งในระดับนานาชาติ ระดับภูมิภาคหรือในระดับโลก ซึ่งคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์อย่างสูงนี้ จำเป็นอย่างยิ่งต้องได้รับการคุ้มครอง รวมถึงต้องสร้างมาตรการหรือแผนเพื่อการจัดการและติดตามเพื่อให้แน่ใจสิ่งที่ได้รับการพิจารณาให้อยู่ในสถานภาพ HCV นั้นยังคงอยู่หรือได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น

จากการสำรวจ และลงความเห็นกับชุมชนในการกำหนดพื้นที่ HCV ในพื้นที่สวนป่าแม่แจ่ม ได้แบ่งพื้นที่ HCV แต่ละประเภทความสำคัญ ดังนี้

๑. HCV ๕ Basic need of local communities: ถ้ำสิงโต ห้วยไม้ซ้อ ห้วยบง ห้วยผาม่าน
๒. HCV ๖ Cultural identity of local communities: ป่าช้า และ฼าปนสถาน

การจัดการและการตรวจติดตาม ทางงานสวนป่าแม่แจ่มได้จัดชุดสำรวจ และดูแลพื้นที่ HCV โดยการบันทึกลงในแบบบันทึกตรวจติดตามพื้นที่ HCV เมื่อพบความเสียหาย หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดความเสียหายต่อพื้นที่ เพื่อนำไปสู่แนวทางการป้องกัน และแก้ไขต่อไป

ผลการตรวจติดตาม จากการสำรวจตรวจติดตามไม่พบความเสียหาย และผลกระทบจากการประกอบกิจกรรมของทางงานสวนป่าแม่แจ่ม และจากปัจจัยภายนอก ต่อพื้นที่ HCV คือ ถ้ำสิงโต ห้วยไม้ซ้อ ห้วยบง ห้วยผาม่าน และ฼าปนสถาน แต่อย่างใด บริเวณใกล้เคียงพื้นที่ชุ่มน้ำ และบ่อน้ำผุด มีแนวโน้มของไฟป่าในช่วงฤดูแล้ง งานสวนป่าแม่แจ่ม จึงได้ทำการป้องกันไฟป่า โดยการทำแนวกันไฟ และตรวจตราป้องกันพื้นที่ดังกล่าวเพิ่มขึ้น

การสำรวจผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (SITE INSPECTION) ก่อนการทำไม้

จากการสำรวจพื้นที่ด้วยเครื่องมือแบบการสำรวจ Site Inspection ก่อนการทำไม้ของแปลงทำไม้สวนป่าแม่แจ่ม ไม่พบพืชพรรณ และสัตว์ที่หายาก ใกล้สูญพันธุ์ รวมทั้งพื้นที่ HCV บริเวณพื้นที่แปลงทำไม้และทางงานสวนป่าแม่แจ่มได้กำหนดแนวทางการจัดการเพื่อป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งชี้แจงให้ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ปฏิบัติตามแนวทาง ดังนี้

๑. กำหนดแนวกันชน (Buffer Zone) หรือไม้ใกล้ทางตรวจการ
๒. ละเว้นการทำไม้บริเวณพื้นที่สองฝั่งลำห้วย (Stream Bank)
๓. สร้างฝายดักตะกอน และชะลอความชุ่มชื้น บริเวณลำห้วยที่อยู่ในพื้นที่ทำไม้ รวมทั้งบริเวณใกล้พื้นที่ทำไม้

๔. ปลูกหญ้าแฝกบริเวณที่เสี่ยงต่อการพังทลายของดิน

๕. จัดเว้นการตัดถนนป่าไม้ใหม่ รวมทั้งระมัดระวังเมื่อจำเป็นต้องสร้างถนนป่าไม้

ต้นไม้อนุรักษ์ (EternityTree) สวนป่าแม่แจ่มได้กำหนดต้นไม้อนุรักษ์ที่สวนป่าได้พิจารณาแล้วว่ามีความสำคัญ

เป็นต้นไม้ขนาดใหญ่ และมีค่า สมควรจะอนุรักษ์ไว้ให้เป็นทั้งแหล่งหาอาหาร แหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมทั้งเป็นแม่ไม้ให้เมล็ด เพื่อการสืบพันธุ์ที่ดีตามธรรมชาติ โดยคัดเลือกต้นไม้จำนวนต้นพร้อมจัดทำเครื่องหมายพิกัด ป้ายสื่อความหมาย เพื่อให้ประชาชนที่พบเห็นได้ทราบและช่วยกันอนุรักษ์ต่อไป โดยจากการสำรวจติดตามผลการดำเนินงานพบว่าต้นไม้อนุรักษ์ทั้งหมดมีสภาพที่ดีไม่มีการลักลอบตัดไม้ และไม่พบความเสียหายจากการถูกไฟไหม้เผาทำลายแต่อย่างใด

๓.ด้านสังคม

ชุมชนโดยรอบพื้นที่สวนป่าแม่แจ่ม จำนวน ๓ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่บ้านหัวดอย หมู่บ้านโหล่งปง และหมู่บ้านอมชูด ตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ผลการดำเนินงานและการตรวจสอบติดตามด้านสังคม สวนป่าแม่แจ่ม มีกิจกรรมร่วมกับชุมชน โดยตลอดทั้งปี ดังนี้

๓.๑ ด้านคนงานและผู้ปฏิบัติงานกับสวนป่า ในรอบปีที่ผ่านมาสวนป่าได้จัดทำกรรมธรรม์ ป้องกันอุบัติเหตุสำหรับคนงาน เพื่อเป็นหลักประกันการดูแลรักษา ยามได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน มีการจัดหาอุปกรณ์ความปลอดภัยให้กับผู้ปฏิบัติงานตามหลักความปลอดภัยที่สวนป่าได้กำหนดไว้

จากสถิติในรอบปีที่ผ่านมาพบว่าไม่มีการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานแต่อย่างใด มีการฝึกอบรมเพื่อสร้างประสิทธิภาพ และทบทวนกิจกรรมเพื่อความปลอดภัยกับคนงานและเพื่อให้มีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ครบตามปฏิทิน (อบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น อบรมทบทวนการใช้เลื่อยยนต์และอุปกรณ์ทำไม้เพื่อความปลอดภัย อบรมการปลูกสร้างสวนป่า อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน อบรมการป้องกันไฟป่าประจำปีอบรมเจ้าหน้าที่ตรวจตราป้องกันฯ) ส่วนของการจ้างงานคนงานที่ทำงานกับสวนป่าเป็นคนงานในท้องถิ่น ๑๐๐% และให้ความเสมอภาคในเรื่องของค่าจ้าง/สวัสดิการอย่างเท่าเทียมกัน

๓.๒ ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับสังคม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สวนป่าแม่แจ่ม ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนเพื่อนำเสนอนโยบายสวนป่า / ผลการดำเนินงาน / แผนการทำงาน ของสวนป่า พร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาปรับใช้ในแผนการทำงานของสวนป่าแม่แจ่ม อีกทั้งสวนป่าได้มีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยรอบสวนป่าไม่ต่ำกว่า ๑๒ ครั้ง/ปี ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การร่วมงานประจำปีของหมู่บ้าน การจัดกิจกรรมตามเทศกาลตามศาสนา ถวายเทียนพรรษา การเข้าร่วมประชุมผู้นำหมู่บ้าน อำเภอ และอบต.ต่างๆ ในส่วนของการบริการชุมชน เช่น การซ่อมแซมถนนป่าไม้ ที่ชุมชนได้สัญจรผ่านสวนป่า ได้ดำเนินการเป็นประจำทุกปี

* จากการสำรวจ สอบถามผู้นำชุมชนรอบสวนป่าแม่แจ่ม ไม่พบว่าชุมชนพื้นเมือง ที่เคยอาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่สวนป่าแม่แจ่ม พื้นที่รอบสวนป่าแม่แจ่ม

แผนการจัดการสวนป่า ระยะยาว ๕ ปี

ลำดับ	รายละเอียด	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
๑.	ด้านเศรษฐกิจ - แผนการทำไม้(ลบ.ม./ปี) - แผนการปลูกเสริมฯ (ไร่)	๘๐๐ ๓๖๑.๑๖	๘๐๐ ๔๑๕.๓๘	๘๐๐ ๓๔๓	๘๐๐ ๘๘๘	๘๐๐ ๗๘๙
๒.	ด้านสังคม - กรมธรรม์อุบัติเหตุ (ปีละ) - ตกงกับชุมชน(ครั้ง) - มวลชนสัมพันธ์(ครั้ง) - การจ้างแรงงาน (%) - การอบรม (ครั้ง)	๑ ๑ ๑๒ ๑๐๐ ๓	๑ ๑ ๑๒ ๑๐๐ ๓	๑ ๑ ๑๒ ๑๐๐ ๓	๑ ๑ ๑๒ ๑๐๐ ๓	๑ ๑ ๑๒ ๑๐๐ ๓
๓.	ด้านสิ่งแวดล้อม - พื้นที่ HCV - พื้นที่อนุรักษ์ (ไร่) - ต้นไม้อนุรักษ์จำนวน ๓๐ ต้น (ครั้ง/ปี) - สถานีวัดการพังทลายของดิน (ไตรมาส) - Site Inspection(แปลงละ ๑ ครั้ง ก่อนและหลังการทำไม้)	๔ ๙๗๔.๘๖ ๑ ๔ -	๔ ๙๗๔.๘๖ ๑ ๔ ๒	๔ ๙๗๔.๘๖ ๑ ๔ ๒	๔ ๙๗๔.๘๖ ๑ ๔ ๒	๔ ๙๗๔.๘๖ ๑ ๔ ๒

ระบบวนวัฒนวิธีของสวนป่าไม้สัก

๑. การปลูกสร้างสวนป่าไม้สัก มีวิธีการดำเนินการดังนี้ คือ.

- ๑.๑ รั้งวัดพื้นที่ที่แน่นอน เพื่อทราบขอบเขตพื้นที่ที่ผลิตที่แน่นอนและวางแผนในการจัดการปลูกดูแลและเก็บเกี่ยว
- ๑.๒ เตรียมพื้นที่ปลูก โดยการกำจัดวัชพืชมรดกหญ้า ไม้พื้นล่างที่จะเป็นปัญหาต่อการปลูกและการเจริญเติบโตของกล้าในอนาคต เช่นพวกไม้หนาม เถาวัลย์ เป็นต้น แล้วทำการเก็บบริบ
- ๑.๓ เตรียมกล้าไม้ โดยการนำกล้าที่ผลิตซึ่งอาจจะผลิตจาก เมล็ด หรือ จากเหง้าที่ผ่านการคัดคุณภาพมีการเจริญเติบโตดี แข็งแรง ให้ผลผลิตสูง
- ๑.๔ ปักหลักหมายปลูก เพื่อให้ไม้สักที่ทำการปลูกมีระยะการปลูกที่เท่ากัน (๒x๒, ๓x๓, ๔x๔) และเป็นระเบียบเป็นแถว สามารถจัดการได้อย่างเป็นระบบ เกิดผลกระทบต่ำ
- ๑.๕ ปลูก (ดูแลห่อหรือปลูกซ่อม)
- ๑.๖ ปลูกซ่อม เมื่อต้นสักที่ปลูกไว้ในแปลงขาดหายไปซึ่งอาจเกิดจากการตาย จึงต้องทำการปลูกซ่อมในส่วนที่หายไป เพื่อให้ผลผลิตในแต่ละแปลงเป็นไปตามแผนการปลูกและการผลิต
- ๑.๗ กำจัดวัชพืช ครั้งที่ ๑ (ใส่ปุ๋ย, แต่งหน่อ) โดยการกำจัดวัชพืชมรดกหญ้า เถาวัลย์ พวงไม้หนาม และไม้พื้นล่าง แล้วทำการใส่ปุ๋ยโดยการเจาะเป็นหลุมกว้างประมาณ ๒ นิ้ว ลึกประมาณครึ่งฟุต แล้วหยอดปุ๋ยลงไปแล้วกลบ แล้วทำการแต่งหน่อโดยการตัดเอาเถาวัลย์ออก
- ๑.๘ กำจัดวัชพืช ครั้งที่ ๒ (ใส่ปุ๋ย) โดยการกำจัดวัชพืชมรดกหญ้า เถาวัลย์ พวงไม้หนาม และไม้พื้นล่าง แล้วทำการใส่ปุ๋ยโดยการเจาะเป็นหลุมกว้างประมาณ ๒ นิ้ว ลึกประมาณครึ่งฟุต แล้วหยอดปุ๋ยลงไปแล้วกลบ
- ๑.๙ กำจัดวัชพืช ครั้งที่ ๓ โดยการกำจัดวัชพืชมรดกหญ้า เถาวัลย์ พวงไม้หนาม และไม้พื้นล่าง เพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตให้แก่กล้าไม้
- ๑.๑๐ ป้องกันไฟ การทำแนวกันไฟไว้รอบ ๆ แปลงสัก และทำการชิงเผา คือ การเผาพวงวัชพืชออกในขณะที่วัชพืชยังไม่โตและรกมากนัก ป้องกันการเกิดไฟไหม้แปลงสวนป่า ลดความรุนแรงของไฟในกรณีเกิดไฟไหม้และช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตให้แก่ต้นสัก
- ๑.๑๑ ซ่อมแซมทางตรวจการ แนวกันไฟ เพื่อรักษาคุณภาพพื้นที่ และ ป้องกัน การพังทลายของถนนตรวจการ
- ๑.๑๒ นับเปอร์เซ็นต์รอดตาย ความโต สดักไม้ ติดตามความเจริญเติบโต อัตราการรอดตายของไม้สักในแปลงเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการจัดการพัฒนาและเก็บเกี่ยวผลผลิตอย่างยั่งยืน
- ๑.๑๓ ปีที่ ๒ กำจัดวัชพืช แต่งหน่อ ปลูกซ่อม ป้องกันไฟ เพื่อบำรุงรักษาส่งเสริมและติดตามการเจริญเติบโตของหมู่ไม้

๒. การตัดสางขยายระยะไม้สัก (Thinning)

ใช้ Selection System ในระบบ Low thinning คัดเลือกต้นไม้ที่มีลักษณะทรมและเล็กออกมาใช้ประโยชน์ก่อน เหลือต้นไม้ลักษณะดีไว้ทำออกในรอบตัดฟันสุดท้าย โดยกำหนดรอบตัดฟัน (Rotation) ไว้ที่อายุ ๓๐ ปี ดังนี้

- ก. ตัดสางขยายระยะครั้งที่ ๑ (The first thinning) เมื่อไม้สักอายุ ๑๕ ปี
- ข. ตัดสางขยายระยะครั้งที่ ๒ (The second thinning) เมื่อไม้สักอายุ ๒๐ ปี

ค. ตัดครั้งสุดท้าย (The final cut) เมื่อไม้สักอายุประมาณ ๓๐ ปี

วิสัยทัศน์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

“เป็นผู้นำจัดการสวนป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมไม้จากป่าปลูกปี ๒๕๖๕”

ติดต่อ : สำนักงานสวนป่าแม่แจ่ม หมู่ ๓ ต.กองแขก อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่

รหัสไปรษณีย์ ๕๐๒๗๐ โทร.๐๘๗-๑๘๖๖๔๔๐

Email: maechaem๒๕๑๗@hotmail.com

สามารถเสนอแนะข้อคิดเห็น ตามกล่องรับข้อความของงานสวนป่าแม่แจ่มบริเวณหน้าสวน